TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA KORUNMA ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2026/1)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğ, Türk Gümrük Tarife Cetvelinde (TGTC) 3907.61.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda (GTİP) sınıflandırılan "78 ml/g veya daha fazla viskozitesi olanlar" tanımlı ürünün ithalatında korunma önlemi uygulanması için yerli üretici tarafından yapılan başvuru neticesinde soruşturma açılması, Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülecek soruşturmanın usul ve esaslarının belirlenmesi ve soruşturma çerçevesinde İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu tarafından geçici önlem alınması hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına ilişkin alınan kararı duyurmak amacıyla hazırlanmıştır.

Karar

MADDE 2- (1) İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu inceleme sürecinde varılan tespitler ışığında aşağıda GTİP'i ve tanımı belirtilen eşyanın ithalatında 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde korunma önlemi soruşturması açılmasına ve azami 200 gün süreyle geçici önlem uygulanmasına, geçici önlemin aşağıdaki tabloda belirtilen şekilde ek mali yükümlülük olarak belirlenmesine, Dünya Ticaret Örgütü Korunma Önlemleri Anlaşmasının 9.1 inci maddesi gereğince gelişmekte olan ülkelere muafiyet tanınmasına ve önlemin istihsali hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile karar vermiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Ek Mali Yükümlülük (ABD Doları/ton)
3907.61.00.00.00	78 ml/g veya daha fazla viskozitesi olanlar	100

(2) Birinci fıkrada belirtilen önlem, 31/12/2025 tarihli ve 10806 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Pet Resin İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Kararın yürürlüğe girmesiyle uygulanmaya başlar.

İnceleme özet raporu

MADDE 3- (1) İnceleme kapsamında elde edilen bilgi ve bulguların yer aldığı inceleme özet raporu EK-1'de yer almaktadır.

Soruşturmanın yürütülmesi

MADDE 4- (1) Soruşturma, İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Soruşturma ile ilgili tüm yazışmalar aşağıda belirtilen yetkili merci ile yapılır:

T.C. Ticaret Bakanlığı
İthalat Genel Müdürlüğü
Korunma Önlemleri ve Gözetim Dairesi
Söğütözü Mah. Nizami Gencevi Cd. No:63 06530 Çankaya/ANKARA
Tel: +90 312 204 9933, 9953, 9940, 9908, 9639, 9575 Faks: +90 312 204 86 33
e-ağ: http://www.ticaret.gov.tr e-posta: korunma@ticaret.gov.tr

(2) Soruşturmada "Türkiye'de yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler", soru formlarına cevapları ile resmî görüşlerini kendilerine ait resmî KEP adreslerinden Bakanlığın aşağıda yer alan KEP adresine gönderir.

Ticaret Bakanlığı KEP Adresi: ticaretbakanligi@hs01.kep.tr

(3) Soruşturmada "yurtdışında yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler", soru formlarına cevapları ile resmî görüşlerini Bakanlığın aşağıda yer alan e-posta adresine gönderir.

Genel Müdürlük EBYS e-posta adresi: korunma@ticaret.gov.tr

İlgili taraflar

MADDE 5- (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen bağlantı adresinde yer alan ilgili soru formunu bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde doldurarak Genel Müdürlüğe gönderenler soruşturma kapsamında "ilgili taraf" olarak kabul edilir.

Soru formları, görüş ve bilgilerin sunulması

MADDE 6- (1) Soruşturma ile ilgili soru formları ve başvurunun gizli olmayan özeti Bakanlığın internet sitesi (http://www.ticaret.gov.tr) içerisinde "İthalat" başlığı altında "Ticaret Politikası Savunma Araçları" sayfasında bulunan "Korunma Önlemleri/Soruşturmalar" bağlantısında yer almakta olup bahse konu soruşturmanın sayfasından indirilir.

(2) İlgili tarafların soru formunu, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde doldurup Genel Müdürlüğe iletmeleri gerekir. İlgili taraflarca soru formlarının doldurulmasıyla ilgili olarak Genel Müdürlükten yardım alınabilir.

(3) Soruşturmaya ilişkin yazılı ve sözlü iletişim Türkçe yapılır. İlgili tarafların soru formuna ilişkin yanıtlarını ve bu yanıtlar dışında kalan tüm bilgi, belge, görüş ve taleplerini yazılı olarak Türkçe sunmaları gerekir. Türkçe dışında bir dilde sunulan yanıt, bilgi, belge, görüş ve talepler dikkate alınmaz.

(4) Soruşturma süresince İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gizlilik kaydıyla verilen her türlü bilgi, belge ve görüşün gizli olmayan bir özeti sunulur. Gizli olmayan özet, esas bilginin makul ölçüde anlaşılmasına olanak sağlayacak ayrıntıda olur. İlgili taraflar, istisnai hallerde bu bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olduklarını belirtebilir. Bu gibi istisnai durumlarda, bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olmasının nedenlerinin belirtilmesi gerekir.

(5) Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ilgililerden ek bilgi ve belge isteyebilir.

İlgili tarafların dinlenmesi

MADDE 7- (1) İlgili taraflar, varsa sözlü olarak dinlenme taleplerini de ilgili taraf soru formunda belirtmek suretiyle Genel Müdürlüğe iletir. Talep edilmesi halinde düzenlenecek olan dinleme toplantısının yapılacağı yer ve tarih ile soruşturmaya ilişkin diğer duyurular 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen Bakanlığın internet sitesinde ilan edilir.

Gizlilik

MADDE 8- (1) Soruşturma sırasında ilgili taraflarca verilen bilgiler İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde gizli olarak değerlendirilir.

Bilgi verilmemesi veya hatalı bilgi verilmesi

MADDE 9- (1) İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi uyarınca, soruşturmanın herhangi bir aşamasında Genel Müdürlükçe istenen bilgilerin öngörülen süre içinde temin edilememesi ya da soruşturmanın engellendiğinin anlaşılması halinde soruşturma mevcut veriler üzerinden sonuçlandırılır. Genel Müdürlükçe ilgililer tarafından sağlanan bilgilerin yanlış olduğu tespit edildiği takdirde bu bilgiler dikkate alınmaz.

Soruşturmanın süresi

MADDE 10- (1) Soruşturma, Genel Müdürlükçe yürütülerek dokuz ay içinde tamamlanır. Gerekli hallerde bu süre altı ay uzatılabilir.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

EK-1

İNCELEME ÖZET RAPORU

1. BAŞVURUYA İLİŞKİN BİLGİLER

1.1. Başvuru Sahibi ve Yerli Üretici Firmalara İlişkin Bilgi

Polietilen Tereftalat (PET) Resin ithalatında korunma önlemi uygulanmasına yönelik başvuru, yerli üretici SASA Polyester Sanayi A.Ş. tarafından yapılmıştır. Başvuru sahibi, başvuru konusu ürünün üreticileri arasında bulunmakta olup, diğer yerli üreticiler Köksan Pet Plastik Ambalaj San. Tic. A.Ş. ve Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.'dir.

1.2. Başvuru Konusu Ürünün Tanımı, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu ve Kullanım Alanları

Başvuru konusu ürün, yürürlükte bulunan Türk Gümrük Tarife Cetvelinde 3907.61.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda (GTİP) "78 ml/g veya daha fazla viskozitesi olanlar" eşya tanımı altında sınıflandırılmakta olup, gıda ve içecek ambalajları, plastik şişeler, filmler, kaplar, tüpler ve tekstil ürünleri üretiminde kullanılmaktadır.

1.3. Başvuru Konusu Ürünün Üretim Süreci ve Benzer/Doğrudan Rakip Ürün Tespiti

PET Resin, saflaştırılmış tereftalik asit (PTA) ve mono etilen glikol (MEG) ile esterleşme reaksiyonuna girer. Bu reaksiyon sonucunda monomer adı verilen ara bir ürün oluşur. Oluşan monomerlerin uygun koşullarda polimerleşmesi sonucunda PET polimeri oluşur. Söz konusu esterleşme ve polimerleşme reaksiyonları continuous polymer (sürekli polimer) tesislerindeki reaktörlerlerden oluşan kapalı sistemlerde gerçekleştirilmektedir. Oluşan polimer soğutularak katılaştırılır ve kesilerek cips formuna getirilir. Cips formuna getirilen ürün siloya aktarılır ve stoklanır.

Başvuru konusu ürünün yerli ve ithal olanları arasında üretim süreci, teknik özellikler, dağıtım kanalları ve kullanıcı/tüketici tercihleri açısından farklılık bulunmamaktadır. İthal ve yerli ürünler birbirlerinin yerine kullanılabilmekte ve fiziksel-kimyasal özellikleri, teknolojileri benzerlik göstermektedir. Bu faktörler göz önüne alındığında yerli üretilen PET Resin ile ithal edilenler benzer ürün olarak değerlendirilmektedir.

1.4. Başvuru Konusu Ürünün İthalatında Uygulanan Mevzuat

Başvuru konusu ürünün ithalatında hâlihazırda uygulanmakta olan Gümrük Vergisi ve Katma Değer Vergisi oranları aşağıda gösterilmektedir.

G.T.İ.P.	KDV (%)	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)						
		AB-STA	KATAR	BAE	GTS ÜLKELERİ			DÜ
					EAGÜ	ÖTDÜ	GYÜ	
3907.61.00.00.00	20	0	6,5	6,5	0	0	3	6,5

Başvuru konusu ürünün ithalatında diğer ülkeler için uygulanan gümrük vergisi %6,5 olup ilgili ürün için Dünya Ticaret Örgütü bağlı haddi %33,2'dir. Başvuru konusu ürünün ithalatında gözetim veya dampinge karşı önlem uygulaması bulunmamaktadır.

Buna ek olarak, Gümrükler Genel Müdürlüğünün 22/10/2020 tarihli yazısı kapsamında kullanılmış ürünlerin geri dönüşümünden elde edilen girdiler kullanılarak üretilen yeni ürünlerin kullanılmış eşya olmadığı, bunların ithalatının ülkemiz istihdam, üretim ve ihracatında olumlu etkisi olacağı dikkate alınarak "geri dönüştürülmüş (rejenere)" malzemeden üretilen 39.07 GTP kodu altında sınıflandırılan başvuru konusu ürün ithalatına 31/12/2020 tarihli ve 3350 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi kapsamında izin verilmiştir.

2. İTHALATIN SEYRİ VE GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

Başvuru konusu ürün için mutlak ve nispi ithalatın, ithalatın yurt içi piyasadan aldığı payın ve ithalatın ülkelere göre dağılımının yıllar itibarıyla seyri aşağıda verilmektedir.

2.1. Mutlak İthalat

İTHALAT	Toplam Miktar (Ton)	Toplam Değer (Bin $)	B.F. ($/Kg)	DİR Miktar (Ton)	DİR Pay (%)	Değişim %		
						Miktar (Ton)	(Bin $)	B.F. ($/Kg)
2021	184.120	203.719	1,11	36.253	20	-	-	-
2022	281.544	375.378	1,33	83.114	30	53	84	21
2023	198.467	221.600	1,12	30.438	15	-30	-41	-16
2024	224.642	239.957	1,07	56.351	25	13	8	-4
2024 (1-4)	55.046	61.231	1,11	5.890	11	-	-	-
2025 (1-4)	67.502	66.865	0,99	8.503	13	23	9	-11
2024 (1-10)	192.906	208.897	1,08	46.299	24	-	-	-
2025 (1-10)	247.240	231.105	0,93	53.052	21	28	11	-14

Başvuru konusu ürünün 2021-2024 yıllarına ilişkin yıllık ithalat verileri ile yerli üretim dalının sunmuş olduğu dönemsel verilerle karşılaştırılma yapılabilmesini teminen 2024-2025 yıllarının Ocak-Nisan dönemine ait ithalat verileri ile güncel istatistiklere istinaden 2024 ve 2025 yıllarının Ocak-Ekim dönemine ait miktar, değer ve birim fiyat bilgisi yukarıdaki tabloda gösterilerek incelenmiştir.

PET Resin ithalatı yıllık bazda 2023 yılı haricinde sürekli artmıştır. Buna göre, 2021 yılında 184 bin ton olan ithalat, 2022 yılında %53 artış göstererek 281,5 bin tona yükselmiş, 2023 yılında ise 198,5 bin tona gerilemiştir. İthalat 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla %13 oranında artarak 224,6 bin ton seviyesine ulaşmıştır. Dönemsel ithalata bakıldığında ise, 2024 Ocak-Ekim döneminde yaklaşık 193 bin ton olan ithalat, 2025'in aynı dönemde %28 yükselerek 247,2 bin ton olarak gerçekleşmiştir. İnceleme konusu dönemde DİR kapsamındaki ithalatın payı %11 ile %30 arasında değişkenlik göstermiş, DİR kapsamından yapılan ithalatın payı 2024 yılında artarken 2025 yılının ilk 10 ayında bir miktar azalmıştır.

Değer bazında ise ithalat 2023 yılı haricinde artış eğiliminde olmuştur. 2021 yılında 203,7 milyon ABD Doları olan ithalat 2024 yılında 224,6 milyon $'a yükselmiştir. 2024 yılının ilk 10 ayında yaklaşık 209 milyon $ olan ithalat 2025'in aynı döneminde 231 milyon $ seviyesine yükselmiştir.

İnceleme konusu dönemde PET Resin ithalatına ilişkin ithal birim fiyatları 2022 yılı haricinde düşüş eğiliminde olmuştur. 2021 yılında 1,11 $/kg düzeyinde olan ithal birim fiyatı 2022 yılında 1,33 $/kg seviyesine yükselmiştir. İthal birim fiyatlar 2023 yılında 1,12 $/kg'a, 1,07 $/kg'a gerilemiştir. Dönemsel ithal birim fiyatları 2024 Ocak-Ekim döneminde 1,08 $/kg olarak gerçekleşirken bir sonraki yılın aynı dönemde 0,93 $/kg'ye gerilemiştir.

2.2. Nispi İthalat (İthalatın Yerli Üretime Oranı)

İthalatın, yerli üretime oranlanmasıyla hesaplanan nispi ithalatın seyri aşağıdaki tabloda endekslenerek birlikte gösterilmiştir.

Nispi İthalat	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	157	105	93	100	76

İnceleme konusu dönemde nispi ithalat endeksi, 2022 yılında artmış, bu tarihten sonra düşüş eğilimine girmiştir. 2021 yılında 100 olan endeks, 2022 yılında 157'ye yükselmiştir. 2023 yılında 105'e, 2024 yılında ise 93'e gerilemiştir. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan endeks bir sonraki yıl aynı dönemde 76 seviyesine gerilemiştir. Nispi ithalat düşüş eğilimine rağmen inceleme dönemi boyunca ithalatın yerli üretime oranla yüksek seviyelerde gerçekleşmiştir.

2.3. İthalatın Piyasa Payı

İthalatın, yurtiçi tüketime oranlanmasıyla hesaplanan ithalatın piyasa payının seyri aşağıdaki tabloda endekslenerek birlikte gösterilmiştir.

İthalatın Piyasa Payı	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	118	112	111	100	119

İnceleme döneminde, ithalatın piyasa payı yıllık bazda nispi ithalat ile paralel bir seyir izlemiş ve 2021 yılında 100 olan endeks 2022'de 118'e yükselmiştir. İthalatın piyasa payı 2023 ve 2024'te azalmasına karşın yüksek seviyesini korumuştur. Dönemsel bazda ise ithalatın piyasa payı artmış; 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan endeks 2025 yılının aynı döneminde 119'a yükselmiştir.

2.4. Ülkeler İtibarıyla İthalat

2021-2025 (Ocak-Ekim) dönemine ilişkin ilk 15 tedarikçimiz olan ülkelerden gerçekleştirilen PET Resin ithalatı miktar, değer ve birim fiyat bazında EK-1/a'da yer alan tabloda gösterilmektedir.

İnceleme konusu dönemde, PET Resin ithalatı 2023 yılı haricinde sürekli yükselmiştir. 2024 yılında ithalatın büyük bir bölümü Çorlu Serbest Bölge'den ve Çin'den gerçekleştirilmekte olup Malezya, Nijerya ve Mısır da önemli tedarikçiler arasında yer almıştır. Çin, Nijerya ve Mısır'dan yapılan ithalatın birim fiyatı diğer ülkelere nazaran düşük seyretmektedir. Mısır menşeli PET Resin ithalatı inceleme dönemi boyunca ve 2024 yılından itibaren de çok hızlı oranda artmıştır. Çin ve Nijerya'dan yapılan ithalatın birim fiyatı inceleme döneminde genel ithalata ilişkin birim fiyatların altında seyretmiştir.

2.5. İthalatın Gerçekleşme Koşulları

İthal ürünlerin yerli üretim dalı tarafından üretilen ürünlere karşı yurtiçi piyasadaki rekabet koşullarını fiyat dışında olumsuz etkileyen faktörler (kalite, teknik özellikler, tasarım ve tüketici tercihleri) bulunmamaktadır.

2.6. Öngörülmeyen Gelişme

Bilindiği üzere, korunma önlemleri benzer veya doğrudan rakip ürünleri üreten yerli üretim dalı üzerinde son dönemli ani, keskin ve son dönemli mutlak veya nispi ithalat artışı nedeniyle oluşan ciddi zarar veya zarar tehdidinin bertaraf edilmesi nedeniyle alınmakta, Uluslararası Mevzuat çerçevesinde ise sözü edilen ithalat artışının Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) müzakereleri esnasında üye ülkelerce verilen tarife tavizlerde öngörülmemiş olan gelişmelerden kaynaklanması gerekmektedir. Bu kapsamda, başvuru konusu PET Resin ithalatındaki son dönemli ithalat artışına ilişkin öngörülmeyen gelişmeler aşağıda değerlendirilmiştir.

Son yıllarda dünya PET Resin piyasasında temel olarak sürdürülebilirlik politikaları nedeniyle yaşanan kapasite artışları ile küresel arzın artmasını müteakip çeşitli ülkeler menşeli PET Resin ithalatında uygulamaya konan ticaret politikası önlemleri ülkemiz PET Resin ithalatının inceleme konusu dönemde öngörülmeyen şekilde artmasına neden olan temel gelişmeler olmuştur. 2022 yılında yaklaşık 32 milyon ton olan küresel PET Resin üretim kapasitesi, 2025 yılı itibarıyla 42 milyon ton seviyesine yükselmiştir. Bu kapasite artışlarının temel olarak Çin, Hindistan ve Vietnam gibi dünya PET Resin üretiminde en fazla payı olan Uzakdoğu ülkelerinde yapıldığı bilinmektedir. (*Kaynak: Wood Mackenzie*)

Öte yandan, 2023 yılından itibaren küresel PET Resin piyasasında korumacı eğilimlerin arttığı ve alınan ticaret politikası önlemlerinin büyük çoğunluğunun Çin menşeli ürünlere olduğu görülmektedir. Buna göre, AB 2023 yılında Çin'e karşı anti-damping önlemi almış olup Brezilya Çin'e karşı anti-damping vergisi uygularken Vietnam'a karşı anti-damping soruşturması açmıştır. Güney Kore 2024 yılında, Çin'e karşı anti-damping önlemi almış olup, Meksika ise 2024 yılında Çin'e anti-damping vergisi uygulamaya başlamıştır. Malezya ise Çin ve Endonezya'dan yapılan ithalata karşı anti-damping soruşturması başlatmıştır.

Dünya İhracatı	**MİKTAR (TON)**				**B.F. $/TON**			
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Çin	3.186.129	4.324.999	4.566.031	5.862.216	911,00	1.122,00	932,00	888,00
Taipei, Çin	985.335	1.041.107	958.246	870.858	1.050,00	1.273,00	1.156,00	1.137,00
Vietnam	501.521	536.073	609.701	709.945	1.142,00	1.363,00	1.153,00	1.153,00
Litvanya	439.330	468.592	439.788	520.615	1.165,00	1.547,00	1.210,00	1.202,00
Umman	440.804	545.111	363.918	517.675	1.220,00	1.363,00	1.153,00	1.030,00
Türkiye	225.795	261.763	305.907	438.276	1.145,00	1.469,00	1.147,00	1.177,00
Tayland	338.880	339.862	382.751	416.631	1.022,00	1.184,00	1.017,00	1.003,00
Hindistan	665.854	542.216	327.478	341.639	1.051,00	1.229,00	1.001,00	978,00
Belçika	343.909	379.475	312.898	331.454	1.255,00	1.608,00	1.217,00	1.203,00
Mısır	-	49.773	323.802	329.102	-	1.363,00	1.123,00	1.222,00
Liste Toplamı	**7.127.557**	**8.488.971**	**8.590.520**	**10.338.411**	**801,28**	**734,46**	**681,49**	**595,19**
Genel Toplam	**10.217.798**	**11.507.987**	**11.121.631**	**13.031.900**	**1.082**	**1.332**	**1.112**	**1.054**

Kaynak: Trademap

Dünya PET Resin ihracatı 2023 yılı haricinde sürekli artmıştır. Söz konusu ihracatta incelenen dönem itibarıyla en fazla payı Çin'in aldığı ve anılan ülke menşeli PET Resin ihracatının inceleme dönemi boyunca arttığı görülmektedir. 2024 yılında dünya ihracatının neredeyse yarısı Çin'den gerçekleşirken Çin'i sırasıyla, Çin Tayvan'ı ve Vietnam izlemiştir. Çin ve Hindistan menşeli ihraç birim fiyatları ise diğer ülkelerin gerisinde kalmıştır.

Bu kapsamda, küresel PET Resin piyasasındaki oluşan aşırı kapasiteye ek olarak söz konusu önlemler nedeniyle oluşan arz fazlasının son yıllarda ülkemize yöneldiği ve ülkemiz PET Resin ithalatında son dönemli, ani, beklenmedik ve önemli artışa neden olduğu değerlendirilmektedir.

3. YERLİ ÜRETİM DALININ EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Bu bölümde yer verilen, inceleme konusu ürünün yerli üretimine ilişkin ekonomik göstergeler, başvuru sahibi firmanın sağladığı verilere dayanmaktadır. Ön inceleme ve zarar analizi aşamasındaki tespitlerde, veri temin edilebilen söz konusu firmanın göstergeleri dikkate alınmıştır. Ekonomik göstergelere ilişkin detaylı veriler EK-1/b'de yer almaktadır.

3.1. Tüketim

Tüketim rakamları, başvuru sahibi firmanın toplam yurt içi satış verileri ile genel ithalat verilerinin bir araya getirilmesiyle elde edilmiş olup, tüketimin yıllara göre seyri aşağıda yer almaktadır.

Tüketim	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	130	97	110	100	103

İnceleme konusu dönemde yurt içi tüketim 2023 yılı haricinde artmıştır. Buna göre, 2021 yılında 100 olan tüketim endeksi 2022 yılında 130'a yükselmiş, 2023 yılında 97'ye gerilemiş, 2024 yılında ise endeks 110 seviyesine ulaşmıştır. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan tüketim endeksi bir sonraki yılın aynı döneminde 103 seviyesine yükselmiştir.

3.2. Üretim

Üretim	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	98	103	131	100	161

Başvuru sahibi firmanın PET Resin üretimi 2022 yılı haricinde sürekli artmıştır. 2021 yılında 100 olan üretim endeksi, 2022 yılında 98'e gerilemiş, 2023 ve 2024 yıllarında artarak 2024 yılında 131 seviyesine yükselmiştir. Üretimdeki artış dönemsel olarak da devam etmiş, 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan endeks üretim bir sonraki yılın aynı dönemde 161 seviyesine yükselmiştir.

3.3. Yurt içi Satışlar

Yurt içi Satışlar	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	89	77	90	100	69

Başvuru sahibi firmanın yıllık yurt içi satışları 2021-2023 yılları arasında düşmüş, 2024 yılında bir miktar artmıştır. 2021 yılında 100 olan yurt içi satış endeksi, 2023 yılında 77'ye gerilemiş, 2024 yılında 90'a yükselmiştir. Yurt içi satışlardaki düşüş eğilimim dönemsel olarak da devam etmiş, 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan yurt içi satış endeksi bir sonraki yılın aynı döneminde 69 seviyesine gerilemiştir.

3.4. Yurt dışı Satışlar

Yurt dışı Satışlar	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	108	189	321	100	389

İnceleme konusu ürünün yurt dışı satış miktarı inceleme dönemi boyunca artmıştır. 2021 yılında 100 olan ihracat endeksi 2024 yılında 321'e yükselmiştir. Başvuru sahibi firmanın PET Resin ihracatındaki artış dönemsel olarak da devam etmiş, 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan endeks bir sonraki yılın aynı döneminde 389 seviyesine ulaşmıştır.

3.5. Kapasite

Kapasite	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Kapasite Endeks	100	100	100	100	100	100
KKO Endeks	100	98	103	131	100	161

Başvuru sahibi firmanın inceleme konusu dönemde üretim kapasitesi değişmemiştir. Kapasite kullanım oranı (KKO) ise inceleme döneminde üretimdeki artışa paralel olarak 2022 yılı haricinde sürekli artmıştır. 2021 yılında 100 olan KKO endeksi 2022 yılında 98'e gerilemiş olup, 2023 yılında 103'e, 2024 yılında ise 131'e yükselmiştir. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olarak gerçekleşen KKO endeksi bir sonraki yılın aynı döneminde 161 seviyesine yükselmiştir. Bununla birlikte, yerli üreticinin kapasite kullanım oranı inceleme dönemi boyunca düşük seyretmiştir.

3.6. Dönem Sonu Stoklar

Stoklar	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	442	793	280	100	357

Yerli üreticinin dönem sonu stokları yıllık bazda 2023 yılına kadar yükselmiş, bu tarihten sonra bir miktar gerilemiştir. 2021 yılında 100 olan dönem sonu stok endeksi 2022

yılında 442'ye, 2023 yılında 793'e yükselmiş, 2024 yılında ise 280'e gerilemiştir. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olan dönem sonu stoklar endeksi bir sonraki yılın aynı döneminde 3,5 katı artışla 357 seviyesine yükselmiştir.

3.7. İstihdam

İstihdam	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	116	113	221	100	106

İnceleme konusu dönemde istihdam 2023 yılı haricinde sürekli artmıştır. 2021 yılında 100 olan direkt işçi sayısı endeksi, 2022 yılında 116'ya yükselmiş, 2023'te 113'e gerilemiş, 2024 yılında ise 221'e yükselmiştir. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olarak kaydedilen istihdam endeksi, bir sonraki yılın aynı döneminde 106'ya yükselmiştir.

3.8. Verimlilik

Verimlilik	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	84	91	59	100	151

İstihdam edilen kişi başına düşen yıllık üretim miktarı olarak hesaplanan işgücü verimliliği inceleme döneminde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2021 yılında 100 olarak gerçekleşen verimlilik endeksi, 2022 yılında 84'e gerilemiş, 2023 yılında 91'e yükselmiş, 2024 yılında ise 59'a düşmüştür. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde 100 olarak kaydedilen verimlilik endeksi, bir sonraki yılın aynı döneminde 151 seviyesine yükselmiştir.

3.9. Kârlılık

Kârlılık	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Endeks	100	191	-149	-200	-100	-977

Faaliyet kârının net ciroya oranlanmasıyla elde edilen kârlılık oranı 2022 yılı haricinde sürekli düşmüş ve negatif seyir göstermiştir. 2021 yılında 100 olarak gerçekleşen kârlılık endeksi, 2022 yılında 191 seviyesine yükselmiş, 2023'te -149'a, 2024'te ise -200'e gerilemiştir. 2024 yılı Ocak-Nisan döneminde -100 olarak kaydedilen kârlılık endeksi, bir sonraki yılın aynı dönemde -977'ye gerilemiştir.

3.10. Yerli Üretimin Ekonomik Göstergelerinin Değerlendirilmesi

İnceleme konusu dönemde başvuru sahibi firmanın ekonomik göstergelerinde önemli bozulmaların meydana geldiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda inceleme konusu dönemde yıllık bazda, üretim, kapasite kullanım oranı, istihdam göstergelerinde olumlu seyir gözlemlenirken; yurt içi satış ve dönem sonu stok göstergelerinin 2024 yılı haricinde sürekli bozulduğu, kârlılık göstergesinde ise 2022 yılı haricinde sürekli bozulma olduğu, verimlilik göstergesinde ise yıllık bazda dalgalı bir seyirle 2024 yılında bozulma olduğu anlaşılmaktadır.

4. NEDENSELLİK BAĞI

4.1. Fiyat Kırılması ve Baskısı

Fiyat Karşılaştırması	Birim	2021	2022	2023	2024	2024 (1-4)	2025 (1-4)
Ticari Maliyet + %5 Kâr (Oluşturulmuş Yurt İçi Satış Fiyatı)	$/Kg	X	X	X	X	X	X
Yurt İçi Satış Fiyatı (Gerçekleşen)	$/Kg	X	X	X	X	X	X
İthal Birim Fiyatı	$/Kg	1,11	1,33	1,12	1,07	1,11	0,99
Ağırlıklı Ortalama Birim İthal Maliyeti* (c)	$/Kg	1,19	1,43	1,20	1,15	1,20	1,06
Fiyat Kırılması ((a-c)/a)	%	-X	-X	-X	-X	-X	-X
Fiyat Baskısı ((b-c)/b)	%	-X	-X	X	X	-X	X
Fiyat Yıpranması (Yurt içi Satış Reel Fiyatı)	TL/Kg	X	X	X	X	X	X

**Birim ithal maliyetine yürürlükteki gümrük vergisi ile %1 ithalat masrafları dahil edilmiştir.*

Yukarıdaki tabloda satılan malların birim ticari maliyetleri ile yurt içi satış fiyatı ve ithal birim maliyetlerine yer verilmiş olup bu kapsamda ithal fiyatlarının yurt içi fiyatlarını kırma ve baskılama oranları hesaplanmıştır.

İnceleme konusu dönemde, başvuru konusu ürünün ithal birim maliyeti, yurt içi satış birim fiyatlarının üzerinde gerçekleşmiş olup, fiyat kırılması tespit edilmemiştir. Diğer taraftan, 2023, 2024 ve 2025 Ocak-Nisan döneminde mezkûr ürünün ithal birim maliyeti, ticari maliyete %5 makul kâr oranı eklenerek oluşturulmuş satış fiyatın altında gerçekleşmiş olup fiyat baskısı tespit edilmiştir. Bu kapsamda 2023, 2024 yıllarında ithal birim maliyetleri üzerinde sırasıyla %X ve %X oranlarında fiyat baskısı oluştururken, 2025 yılının ilk 4 aylık döneminde fiyat baskısı %X olarak gerçekleşmiştir.

4.2. Fiyat Dışı Faktörler

İthal ürünlerin yerli üretim dalı tarafından üretilen PET Resin ürünü karşısında rekabet koşullarını olumsuz etkileyen; kalite, teknik özellikler, tasarım, tüketici tercihi ve benzeri fiyat dışı faktör bulunmamaktadır.

4.3. Diğer Faktörlerin Etkisi

Bu bölümde, inceleme konusu ürünün ithalatındaki artış dışında kalan faktörlerin yerli üretim dalı üzerinde zarara yol açıp açmadığı hususu incelenmiştir.

Yerli üretim dalının öngörülmeyen gelişmeler kaynaklı olarak 2022 yılından itibaren gerçekleşen mutlak ithalat artışından ötürü gördüğü zararın diğer faktörlerden kaynaklanmadığı değerlendirilmektedir. Olası bu faktörlere ilişkin değerlendirmeler aşağıda sunulmaktadır.

İhracatta düşüş: İncelme konusu dönemde başvuru sahibi firmanın ihracatı yükselme eğilimindedir. Bu itibarla, zararın sebebi ihracat satışlarındaki azalmanın yarattığı olası bir zarar değildir.

Tüketimde daralma: Türkiye toplam tüketimi daralmamakta; aksine pazardaki talep artmış ve yurt içi PET Resin pazarı inceleme konusu dönemde 2023 yılı haricinde büyümüştür.

İç piyasada talebi aşan boyutta üretim kapasitesi: inceleme konusu dönemde başvuru sahibi firmanın kurulu üretim kapasitesi toplam tüketimin bir miktar üzerinde seyretmekle birlikte yerli üreticinin üretim kapasitesinde inceleme dönemi boyunca değişiklik olmamış, ayrıca firma incele konusu dönem boyunca ithalat baskısı nedeniyle üretimini artırmasına rağmen %X'in altında kapasite kullanım oranı ile faaliyet göstermiştir. Dolayısıyla, yerli üretim dalının zararının kurulu kapasite miktarından kaynaklanmadığı değerlendirilmektedir.

Alternatif ürünlerin gelişmesi/yeni gelişen teknolojilere ayak uydurulamaması: Yerli üretim dalı ithalatla rekabet edebilecek şekilde şikâyete konu ürünleri üretebilmekte olup, yeni üretim teknolojilerini de üretim tesislerine entegre etmektedir. Bu kapsamda firma başvuru konusu ürünün geleneksel üretim şekli olan SSP teknolojisine ek olarak dünyada yeni kullanılmaya başlanan Melt to Resin (MTR) teknolojisi ile de PET Resin üretimi yapmaktadır.

Finansman giderlerinde, amortisman giderlerinde ya da diğer giderlerdeki artış: Yerli üreticinin ekonomik göstergeleri incelendiğinde finansman, amortisman ve faaliyet giderleri toplamının ticari maliyet içindeki payı inceleme konusu dönem süresince istikrarlı seyretmiştir.

5. REKABETE UYUM PLANI

Başvuru sahibi firma, üretim maliyetlerini düşürebilmek amacıyla, başvuru konusu ürünün ana girdisi olan PTA tesisini 2025 yılı Mart ayı itibarıyla devreye almıştır. Atık ısı geri kazanım tesisleri ve GES projelerinin hayata geçirilmesi ile birlikte firmanın enerji ihtiyacının %X kadarı kendi kaynaklarından sağlanacaktır.

Başvuru sahibi firma, bünyesinde barındırdığı kendi alanında uzman nitelikli insan kaynağı ve AR-GE Merkezi sayesinde maliyetlerin düşürülmesi ve rekabetçiliğin artırılması kapsamında üretim, satış, pazarlama gibi alanlarda küresel trendlerin ve yenilikçi teknolojilerin firmaya entegrasyonu amacıyla faaliyetlerde bulunmaktadır.

6. GELİŞME YOLUNDAKİ ÜLKELERDEN GERÇEKLEŞEN İTHALAT

Korunma Önlemleri Anlaşmasının 9 uncu maddesi "Gelişme yolunda üye ülke menşeli bir ürüne karşı, bu ülkenin ilgili ürünün ithalatçı üye ithalatındaki payı yüzde 3'ü ve toplu olarak yüzde 3'ten daha az ithalat payına sahip gelişme yolundaki üye ülkelerin ilgili ürünün toplam ithalatının yüzde 9'unu geçmediği sürece, korunma tedbirleri uygulanmayacaktır" hükmünü içermektedir.

Bu hüküm çerçevesinde, gelişme yolundaki ülke (GYÜ) statüsündeki ülkeler ile diğer ülkelerin 2024 yılı içindeki ithalat payları incelenmiştir. Buna göre, GYÜ statüsünde değerlendirilen tüm ülkelerin inceleme kapsamındaki ürünlerin toplam ithalatı içerisindeki payı %2 oranında gerçekleşirken diğer ülkelerin payı %98 oranında gerçekleşmiştir. Buna göre inceleme kapsamı üründe GYÜ statüsünde değerlendirilen ülkelerin toplam ithalatı %9'un altında ithalat payına sahip olduğundan mezkûr ülkelerin uygulanacak geçici önlemden muafiyet sağlanacak ülkeler arasında yer alacağı değerlendirilmektedir. Olası bir nihai önlem durumunda da söz konusu GYÜ ülkelerinin muafiyet sağlanacak ülkeler arasında yer alacağı değerlendirilmektedir.

Muafiyet tanınacak ülkeler listesi EK-1/c'de yer almaktadır. Söz konusu muafiyet, her bir muaf ülke için 2024 yılı toplam ithalatının 200 gün sürelik geçici önlem süresi dikkate alınarak %3'ü (3.693 ton) ve tüm muaf ülkeler için toplam ithalatın %9'u (11.079 ton) seviyesinde belirlenecek tarife kontenjanı şeklinde uygulanacaktır.

ÜLKE STATÜSÜ	2024		
	Ülkeler	Miktar (Ton)	İthalat Payı (%)
GYÜ	Nijerya	2.561	1,1%
	Lübnan	767	0,3%
	Etiyopya	585	0,3%
	Cezayir	358	0,2%
	Arnavutluk	343	0,2%
	Yemen	137	0,06%
	Pakistan	115	0,05%
	Libya	108	0,05%
	Kenya	101	0,04%
	Ürdün	47	0,02%
	Kosova	35	0,02%
	Özbekistan	20	0,01%
%3'ün Altında Olanlar Toplamı (GYÜ)		5.180	2%
GYÜ Toplamı		5.180	2%
Diğer Ülkeler Toplamı		219.462	98%
Genel Toplam		224.642	100%
2024 yılı kapsamında %3'ün üzerinde olan GYÜ bulunmamaktadır.			

7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

İnceleme konusu ürününü mutlak ithalatı 2022 yılı haricinde sürekli artarken nispi ithalat son dönemli bir miktar azalmakla birlikte inceleme konusu dönem boyunca %X'in üzerinde seyretmiştir. İthalatın piyasa payı ise yıllık bazda ufak artış azalışlarla birlikte %X'in altına düşmemiş ve dönemsel bazda artış göstermiştir.

İnceleme konusu dönemde başvuru sahibi firmanın üretim, kapasite kullanım oranı, istihdamın iyimser seyrettiği görülmekle birlikte, ithalatın piyasa payının arttığı, ithalatın yerli üretime oranının yüksek seviyesini koruduğu, yurt içi satışların gerilediği, kârlılık ve verimliliğin ise önemli ölçüde düştüğü tespit edilmiştir.

Buna ek olarak, PET Resin ithalatına ilişkin birim maliyetlerin, yerli üretim dalının makul kâr oranı ile (%5) oluşturulan yurt içi satış fiyatları üzerinde 2023 yılından bu yana fiyat baskısı oluşturduğu ve bu oranın 2025 yılının ilk 4 ayında %X seviyesine ulaştığı anlaşılmaktadır.

Bu veriler ışığında, İthalatta Korunma Önlemleri Mevzuatı çerçevesinde belirtilen hususlar göz önüne alınarak, başvuru konusu ürünün ithalatında yaşanan artışın yerli üretici üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturup oluşturmadığının incelenebilmesini teminen, başvuru konusu ürünün ithalatına yönelik olarak bir korunma önlemi soruşturması açılmasının yerinde olacağı değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, bilindiği üzere, Dünya Ticaret Örgütü Korunma Önlemleri Anlaşması ve İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat uyarınca soruşturma otoritesi; gecikme nedeniyle telafisi güç zararın meydana gelebileceği kritik durumlarda, artan ithalatın ciddi zarara neden olduğu veya olacağı yönünde açık deliller olduğunun önceden belirlenmesi üzerine geçici bir korunma önlemi alabilmektedir. Bu kapsamda yapılan başvurunun ön incelemesinden, mutlak ithalatın artış hızının son dönemde arttığı ve ithalatın gelişimi ile ithal şartlarının yerli üretici üzerinde ciddi zarara neden olduğu değerlendirilmiş, sektörde ithalatı artırıcı gelişmelerin önümüzdeki dönemde de devam edeceği anlaşıldığından yerli üretim üzerinde telafisi güç zararların önüne geçilebilmesini teminen azami 200 gün süreyle geçici önlem uygulanmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Geçici önlem 100 $/ton seviyesinde ek mali yükümlülük olarak uygulanacak olup korunma önlemlerine ilişkin Uluslararası ve Ulusal mevzuat uyarınca, soruşturma sonucunda kesin önlem alınmaması durumunda iade edilecektir.

EK-1/a Ülkeler İtibarıyla İthalat

TEDARİKÇİ ÜLKELER	Miktar (Ton)						Değer (Bin $)						B.F ($/kg)						Miktar Pay(%)
	2021	2022	2023	2024	2024 (1-10)	2025 (1-10)	2021	2022	2023	2024	2024 (1-10)	2025 (1-10)	2021	2022	2023	2024	2024 (1-10)	2025 (1-10)	2024
Çorlu Avrupa Serbest Böl.	131.101	119.575	141.008	121.757	103.606	82.549	146.718	164.334	160.917	137.876	119.349	82.253	1,12	1,37	1,14	1,13	1,15	1,00	54%
Çin	16.628	137.246	32.910	75.587	66.952	126.589	18.036	182.263	34.645	75.759	67.242	112.116	1,08	1,33	1,05	1	1,00	0,89	34%
Malezya	18.492	5.150	8.903	8.365	7.660	4.975	20.919	8.228	10.834	10.329	9.495	5.550	1,13	1,6	1,22	1,23	1,24	1,12	4%
Nijerya	-	620	2 881	2 561	2.139	2 511	-	625	1.865	1.872	1.559	1.720	-	1,01	0,65	0,73	0,73	0,69	1%
Mısır	48	4	476	1 196	1 196	18 820	91	9	426	1.328	1.328	18.275	1,9	2,6	0,89	1,11	1,11	0,97	1%
Bulgaristan	62	95	963	1 180	677	210	55	47	676	843	497	138	0,88	0,5	0,7	0,71	0,73	0,66	1%
Hırvatıstan	1 528	411	-	1.116	887	-	664	241	-	370	319	-	0,43	0,59	-	0,33	0,36	0,00	0%
Güney Kore	366	493	668	1.014	776	983	658	1.047	1.434	2.088	1.596	1.978	1,8	2,12	2,15	2,06	2,06	2,01	0%
İtalya	2	28	422	993	872	228	1	47	724	1.730	1.524	277	0,37	1,69	1,71	1,74	1,75	1,21	0%
İngiltere	64	425	435	962	585	482	19	196	225	350	188	135	0,29	0,46	0,52	0,36	0,32	0,28	0%
Yunanistan	205	593	402	945	878	190	173	285	141	381	350	86	0,84	0,48	0,35	0,4	0,40	0,45	0%
Tayvan	1.037	921	896	801	691	447	1.442	1.491	1.152	1.020	873	540	1,39	1,62	1,29	1,27	1,26	1,21	0%
Lübnan	1.243	935	51	767	732	1.206	849	808	34	511	482	1.027	0,68	0,86	0,67	0,67	0,66	0,85	0%
İspanya	60	143	6	676	167	151	39	83	18	441	46	59	0,65	0,58	2,93	0,65	0,27	0,39	0%
Hindistan	6.119	2.128	3.389	624	624	2.605	6.709	3.237	4.112	753	753	2.594	1,1	1,52	1,21	1,21	1,21	1,00	0%
Liste Toplamı	**176.957**	**268.767**	**193.411**	**218.546**	**188.442**	**241.946**	**196.374**	**362.943**	**217.203**	**235.651**	**205.601**	**226.746**	**1,11**	**1,35**	**1,12**	**1,08**	**1,09**	**0,94**	**97%**
Genel Toplam	**184.120**	**281.544**	**198.467**	**224.642**	**192.906**	**247.240**	**203.719**	**375.378**	**221.600**	**239.957**	**208.897**	**231.105**	**1,11**	**1,33**	**1,12**	**1,07**	**1,08**	**0,93**	**100%**

EK-1/b Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri

Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri Endeksi						
Gösterge	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2024 (1-4)**	**2025 (1-4)**
Tüketim	100	130	97	110	100	103
İthalat Miktarı	184.120	281.544	198.467	224.642	55.046	67.502
İthalat Piyasa payı	100	118	112	111	100	119
Üretim	100	98	103	131	100	161
Yurt içi satışlar	100	89	77	90	100	69
Yurt dışı satışlar	100	108	189	321	100	389
Kapasite	100	100	100	100	100	100
KKO	100	98	103	131	100	161
İstihdam	100	116	113	221	100	106
Verimlilik	100	84	91	59	100	151
Stoklar	100	442	793	280	100	357
Kârlılık	100	191	-150	100	-100	-978

EK-1/c Önlemden Muaf Tutulacak GYÜ Listesi

Afganistan İslam Cumhuriyeti, Angola Cumhuriyeti, Arjantin Cumhuriyeti, Arnavutluk Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Belize, Benin Cumhuriyeti, Belarus Cumhuriyeti, Butan Krallığı, Bolivya Çok Uluslu Devleti, Bosna Hersek, Botsvana Cumhuriyeti, Burkina Faso, Myanmar Birliği Cumhuriyeti, Burundi Cumhuriyeti, Cabo Verde Cumhuriyeti, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti, Cibuti Cumhuriyeti, Cook Adaları, Çad Cumhuriyeti, Doğu Timor Demokratik Cumhuriyeti, Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvator Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi Cumhuriyeti, El Salvador Cumhuriyeti, Eritre Devleti, Esvatini Krallığı, Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti, Fiji Cumhuriyeti, Kotdivuar Cumhuriyeti, Filipinler Cumhuriyeti, Filistin Devleti, Gabon Cumhuriyeti, Gambiya Cumhuriyeti, Gana Cumhuriyeti, Gine Cumhuriyeti, Gine-Bissau Cumhuriyeti, Grenada, Guatemala Cumhuriyeti, Güney Sudan Cumhuriyeti, Haiti Cumhuriyeti, Honduras Cumhuriyeti, Irak Cumhuriyeti, İran İslam Cumhuriyeti, Jamaika, Kamboçya Krallığı, Kamerun Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kenya Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti, Kiribati Cumhuriyeti, Kolombiya Cumhuriyeti, Komorlar Birliği, Kongo Cumhuriyeti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kosova Cumhuriyeti, Kosta Rika Cumhuriyeti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Küba Cumhuriyeti, Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti, Lesotho Krallığı, Liberya Cumhuriyeti, Libya Devleti, Lübnan Cumhuriyeti, Madagaskar Cumhuriyeti, Malavi Cumhuriyeti, Maldivler Cumhuriyeti, Mali Cumhuriyeti, Marşal Adaları Cumhuriyeti, Mikronezya Federe Devletleri, Moğolistan, Moldova Cumhuriyeti, Moritanya İslam Cumhuriyeti, Morityus Cumhuriyeti, Mozambik Cumhuriyeti, Namibya Cumhuriyeti, Nepal, Nijer Cumhuriyeti, Nijerya Federal Cumhuriyeti, Nikaragua Cumhuriyeti, Niue, Orta Afrika Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Palau Cumhuriyeti, Papua Yeni Gine Bağımsız Devleti, Paraguay Cumhuriyeti, Peru Cumhuriyeti, Ruanda Cumhuriyeti, Samoa Bağımsız Devleti, Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti, Senegal Cumhuriyeti, Sierra Leone Cumhuriyeti, Solomon Adaları, Somali Federal Cumhuriyeti, Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti, Saint Lucia, Saint Vincent Ve Grenadinler, Sudan Cumhuriyeti, Surinam Cumhuriyeti, Tacikistan Cumhuriyeti, Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Togo Cumhuriyeti, Tonga Krallığı, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda Cumhuriyeti, Ürdün Haşimi Krallığı, Vanuatu Cumhuriyeti, Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti, Yemen Cumhuriyeti, Zambiya Cumhuriyeti, Zimbabve Cumhuriyeti.